

Barne- og likestillingsdepartementet

Spillavhengighet Norge

Oladalen 10

9060 Lyngseidet

05.12-16

Høringssvar angående Gjeldsregister

Spillavhengighet Norge har gjennom 14 år snakket med berørte familier av spillavhengighet. Gjennom dette arbeidet ser vi at utviklingen i forhold til gjeldsproblemer øker raskt. I 2012 vedtok årsmøtet at Spillavhengighet Norge ønsker å støtte opp om arbeidet i forhold til gjeldsregister.

Hver uke leser vi i media at flere og flere får betalingsproblemer, trass i flere tiltak som er satt i verk siste årene. Vi vet at spilleavhengige er en del av denne statistikken, og at følgene av de store betalingsproblemene er at mange spilleavhengige og deres familier blir satt i uholdbare situasjoner.

Spillavhengighet er i dag registrert som en lidelse som gir rett til helsehjelp, og erfaringene er at behandling i svært mange tilfeller har gode resultater. Men hva hjelper det når den spilleavhengige og dens eventuelle familie og barn sitter igjen ruinert? Samtidig ser vi at enkelte behandlere har kommentert at den byrden en stor gjeld kan bety for livskvaliteten, kan påvirke negativt i forhold til om en person er mottagelig for hjelp. Vi erfarer dessverre også at gjeldsproblemene fører ofte til at unødvendig mange barn vokser opp i fattigdom. At selv om den spilleavhengige klarer å slutte å spille blir det flere skilsmisser og samlivsbrudd pga. belastningen gjelden påfører familien, noe som igjen kan påvirke barna negativt. Store gjeldsproblemer fører til at sykemeldinger, uførhet og selvmordsraten blant spilleavhengige og deres pårørende stiger.

Om ikke pengespillingen tar livet av en, så tar gjelda livet av en.

I vår kontakt med spilleavhengige eller pårørende er det ikke uvanlig at bekymringen for mye gjeld kommer tidlig i en samtale, først har de brukt alle pengene sine, og så for å dekke over tapet av egne penger tar de opp letvinte lån og kredittkort, men i stedet for å betale regningene blir også disse pengene til å spille – i et irrasjonelt håp om å vinne tilbake alt. Ofte ringe de ikke oss eller blir oppdaget av pårørende før alle lånemuligheter er brukt opp

Adresse:
Oladalen 10
9060 Lyngseidet
www.spillavhengighet.no

Mobil: 952 30 375
E-post: post@spillavhengighet.no
Org nr 986 595 805

faktura adresse.

og låneinstansansene går tøffere til verks for å få tilbake pengene sine. Og da er det ikke uvanlig å snakke om over 10-40 kreditorer og millionbeløp. På spørsmålet om hvordan det har gått så langt og blitt så mye i gjeld er svaret svært ofte «det var så enkelt, ingen stoppet meg».

Som nevnt tidligere er spilleavhengighet klassifisert som en lidelse, en lidelse som tar over kontrollen og rasjonell tankegang hos helt vanlige mennesker, fra alle samfunnslag. Derfor må vi ha et gjeldsregister som stopper denne sårbare gruppen fra å sette seg og sine pårørende i en enda vanskeligere situasjon enn de allerede er i.

Finansinstitusjonene mangler informasjon

En spilleavhengig er selv ansvarlig for sine valg og sine metoder for å finne penger til å støtte sitt misbruk. Men det er også slått fast i Straffelovens ikrafttredelseslov §12 fra 1902 at det ikke er lov å låne ut penger som går til pengespill.

De siste årene er det satt i verk mange tiltak for å kunne redusere en pengespillers muligheter til å bruke penger på spill. Bl.a. at norske bank- og kredittkort ikke kan brukes på gamblingregistrerte virksomheter, og at bankene har fått innskjerpet kravene til frarådingsplikt. Men å bruke et nøytralt pengeoverførselsbyrå for å kunne bruke norske bank- og kredittkort på f.eks. nettcasino er ingen sak. Et raskt google-søk vil gi deg mange oppskrifter på hvordan du omgår reglene, det har også vært tilfeller der gamblingsider på internett har publisert hvordan en kan omgå systemet for de som har kortsperre.

Og hvordan skal finansinstitusjonene kunne vurdere sin frarådingsplikt når de ikke har noe annet grunnlag enn fjorårets ligning og den informasjonen personen selv velger å fortelle? Mange spilleavhengige, og andre, klarer i dag å skaffe seg mye gjeld på kort tid, i mange tilfeller hundretusener, og til og med flere millioner på så kort tid som få timer, dager, uker eller måneder. Et eksempel er en som i løpet av under ett år klarte å få 3,5 millioner i forbruks- og kredittkortgjeld som gikk til å dekke hans pengespill. Hvordan går dette an? Og hvordan kan dette skje uten at noen oppdager det? Igjen, her er oppskriften enkel: Finansinstitusjonene har ingen steder annet enn forrige års ligning å sjekke at opplysningene de får er riktige. De får ikke vite at i inneværende år har denne personen allerede mange andre usikret lån hos andre kreditorer. Eller har flere søknader inne på ulike kreditter samme kveld?

Hvorfor gjeldsregister?

Vi mener at et felles gjeldsregister er veien å gå, et register som oppdateres jevnlig, aller helst i sanntid, og som finansinstitusjonene kan basere sin kredittsjekk på. Generalsekretær

Adresse:
Oladalen 10
9060 Lyngseidet
www.spillavhengighet.no

Mobil: 952 30 375
E-post: post@spillavhengighet.no
Org nr 986 595 805

faktura adresse.

Thor A. Andersen i Norske Inkassobyråers Forening (NIF) uttalte til NA24 13.april 2012: «Med dagens system sitter saksbehandlere i banker og andre kredittinstitusjoner rett og slett med for lite informasjon til å kunne gi en faglig trygg vurdering... Mange får lån og kreditt som de absolutt ikke skulle hatt og risikerer dermed å påføre seg selv uoverstigelige økonomiske problemer.»

Vi tror at et gjeldsregister kan forebygge både alvorlig spilleavhengighet, selvmord og samfunnsmessige kostnader som bl.a. gjeldsforhandlinger, tvangsinndrivelsler, sykemeldinger, uførhet, skilsmisser, stønader til barnefattigdom.

Et register vil også kunne hjelpe til med å skaffe oversikt over total gjeld for den som er rammet, noe som er svært tidkrevende i dag.

Fra høringsnotat:

Hvilken informasjon og hva slag nedre grenser bør registreres?

Vi ser at en beløpsgrense er hensiktsmessig, men vi mener alt må registreres. I mange tilfeller til spilleavhengige ser vi at de har 10-40 ulike kreditorer og da kan totalbeløpene blir svært høye. Det bør også komme frem om det ligger andre søknader inne samtidig, ikke bare innvilget kreditt.

Vi mener at innvilget kreditt bør registreres da dette er et potensielt låneopptak uten annen grensesetting. Hvilken saldo som er brukt til enhver tid mener vi kan bli for komplisert å registrere, dette kan jo endres fra dag til dag, time til time. Det viktigste er det potensielle uttaket.

Når det gjelder hvilke opplysninger som skal registreres mener vi at registeret bør inneholde: Kreditttyper, kreditttype, saldo eller innvilget kreditt per lån. I tillegg bør det være registrert om personen er under gjeldsordning, har betalingsanmerkninger eller tvangsinndragelser.

Rapporteringsplikt og oppdateringsfrekvens

På vegne av spilleavhengige som kan bli desperate i sin pengejakt er vi interessert i at registeret oppdateres så ofte som mulig, aller helst i sanntid. Dette på bakgrunn av at vi kjenner til historier om spilleavhengige som har fått innvilget kreditt og forbrukslån for over millionen på så liten tid som et par timer. På forrige høring kunne vi fortelle om store kreditter tatt opp i løpet av uker eller få måneder, men med den aggressive markedsføringen og teknologisk utviklingen snakker vi nå om få timer eller dager. Derfor er det utrolig viktig å få på plass dette registeret så fort som mulig, vi tror det potensielt kan redde liv. Vi har dessverre erfart at pengeproblemene til spilleavhengige ofte fører til alvorlige depresjoner, hos både spiller og pårørende.

Adresse:
Oladalen 10
9060 Lyngseidet
www.spillavhengighet.no

Mobil: 952 30 375
E-post: post@spillavhengighet.no
Org nr 986 595 805

faktura adresse.

Utlevering av informasjon

Utenom kredittinstitusjoner mener vi at ektefelle eller kommende ektefelle bør kunne få denne informasjonen da dette kan ha stor innvirkning på ekteskapet med tanke på f.eks. forsørgelsesplikt. Det bør også være enkelt for en person å sjekke sin egen status, vi har dessverre erfaringer der den spilleavhengige har misbrukt ektefelles identitet til å oppnå lån, mye pga at teknologien ikke stiller gode nok krav til identifikasjon. Eller at gjelden først blir oppdaget ved ektefelles dødsfall.

Alternativ til gjeldsregister

Slik vi ser det er det ingen andre fullgode alternativ til et godt gjeldsregister, men vi stiller oss positive til tiltak som kan være et supplement til registeret. Strengere regler for markedsføring av kreditter og lån ønsker vi velkommen, samt rentetak og innskjerping av frarådingsplikten for finansinstitusjonene.

Vi er også positive til om det blir satt et fast lånetak for usikrede lån i forhold til inntekt, på samme måte som dette blir vurdert ved boliglån i dag. Uten mulighet for å bruke skjønn.

Gjeldsregister og mindre aggressiv markedsføring kan virke forebyggende fra å sette seg i en uholdbar situasjon, mens rentetak, gjeldsrådgivning og mulighet til å stille spørsmål om finansinstitusjonen har fulgt frarådingsplikten kan være gode tiltak for å klare å komme seg ut av en tøff situasjon når den først har oppstått.

Vi ønsker også at de som jobber med gjeldsproblematikk øker kompetansen sin på hva spilleavhengighet er og hvordan det kan påvirke en person. Vi har dessverre opplevd at gjeldsrådgivere har kun tatt tak i gjelden og forhandlet frem en betalingsavtale, og så har de glemt at en spilleavhengig ikke har et normalt forhold til penger som gjør det svært vanskelig å gjennomføre avtalen. Slik blir avtalen med kreditorer brutt og det blir enda vanskeligere å få til en ny avtale, så mange gir opp og blir gjeldsslaver resten av livet, om de orker å leve med det da. Med riktig kompetanse hos gjeldsrådgiverne vil de kunne henvise til helsevesen for å få behandling for det som egentlig har satt de i denne situasjonen, samt at de vil innse at denne gruppen mennesker ofte vil trenge en «økonomisk verge» inntil de har fått et normalt forhold til penger igjen.

Hvordan kan et gjeldsregister hjelpe spilleavhengige og deres pårørende?

Vi har fokus på hvordan dette kan hjelpe de spilleavhengige, deres familie og pårørende. Vi håper og tror at dette kan hjelpe til at spillgjelden ikke blir uoverkommelig.

Og at dette igjen fører til at den spilleavhengige, deres barn og andre pårørende ikke blir unødvendig skadelidende av samme grad som i dag. Vi håper at flere skilsmisser og

Adresse:
Oladalen 10
9060 Lyngseidet
www.spillavhengighet.no

Mobil: 952 30 375
E-post: post@spillavhengighet.no
Org nr 986 595 805

faktura adresse.

samlivsbrudd kunne vært unngått når de slipper å forholde seg til uoverkommelige gjeldsproblemer. Og at færre barn av spilleavhengige skal måtte vokse opp med anstrengt økonomi. At livet skal føles at det er verdt å leve og kjempe for.

Mvh
Lill-Tove Bergmo
Leder Spillavhengighet Norge

På Vegne av styret.

Adresse:
Oladalen 10
9060 Lyngseidet
www.spillavhengighet.no

Mobil: 952 30 375
E-post: post@spillavhengighet.no
Org nr 986 595 805

faktura adresse.